

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Solvuntur obiectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

comparatis: ut *essentia communicatur, paternitas non communicatur, Filius producitur, essentia non producitur, &c.* Vel secundo. affirmantur & negantur prædicata de perfectionibus absolutis inter se comparatis, veluti *voluntas est principium spirandi, intellectus non est principium spirandi: Filius procedit per intellectum, non procedit per voluntatem*, quæ duo genera contradictorium sunt maximè realia, in Conciliis & fide fundata sine exemplo in creaturis.

Vel tertio prædicata absoluta quidditativa affirmantur & negantur de essentia & attributis inter se comparatis: ut, *essentia divina est radix proprietatum, attributa non sunt radix, &c.*

Vel quarto actus & effectus formales affirmantur & negantur de attributis inter se comparatis: ut, *DEVS est ubique per immensitatem, non est ubique per æternitatem: ratio sapientia non est ratio bonitatis, &c.*

Vel quinto affirmantur & negantur actus virtualiter transeuntes in effectus creatos de perfectionibus divinis: ut, *DEVS miseretur per misericordiam, non per iustitiam.*

Atqui veritas omnium istorum prædicatorum in speciem oppositorum salvatur sine contradictione (quod est salvari contradictoria in DEO) per distinctionem virtualemente intrinsecam: tunc enim non est amplius contradictio, quando non affirmatur & negatur idem de eodem secundum idem, sed quicquid in enumeratis propositionibus de DEO affirmatur & negatur, non secundum eandem sed diversas rationes, actu quidem diversas per intellectum, fundamentaliter verò & virtualiter diversas per eminentiam divinæ perfectionis, easdem formalitates, earumque denominationes sub speciebus inæquatis intellectui distinctè obijcientis, ac si illæ forent actu distinctæ.

§. III.

Solvuntur objectiones.

II. **D**uplicet iste modus salvandi contradictoria Veckeno Esparzæ, Derkennis, Erhardt & pluribus aliis, ideoque obijciunt primò. Quæ inter se sunt realiter idem, eorum quoque omnia prædicata sunt realiter idem: sicuti quia Petrus est secum idem, omnia quoque realia prædicata Petri sunt idem cum Petro: sed quodlibet attributum divinum est adæquatè idem cum altero attributo: ergo etiam omnia realia prædicata unius attributi adæquatè identificantur cum realibus prædicatis alterius. E. g. amor identificatur cum voluntate, etiam identificatur cum intellectu divino identificato cum voluntate; & consequenter non potest in aliquo sensu reali negari de illo: quia ubi est realis identitas, ibi non potest negari identitas: sed inter hæc prædicata absoluta attributorum est adæquata realis identitas: ergo de iis in aliquo sensu reali negari non possunt: adeoque de iis contradictoria in sensu reali prædicari non possunt.

Respondeo dist. maj. quæ realiter sunt idem, eorum quoque omnia prædicata sunt realiter idem, eo genere identitatis, quo ista sunt idem, concedo, alio, nego. Sed quodlibet attributum

divinum est idem cum altero, genere identitatis realis actualis, concedo; tam actualis, quam virtualis, nego min. & consequ.

Ad prob. Ubi est realis identitas, non potest negari identitas, quo modo est identitas, conc. quo modo non est, nego: sed est adæquata identitas v. g. inter amorem & intellectum, realis actualis, conc. virtualis nego min. & similiter dist. consequens.

Rursum si dicas: si hæc propositio negativa esset vera in aliquo sensu reali: *DEVS non miseretur per iustitiam*; jam in sensu reali ante intellectum in DEO prædicatum miserendi esset realiter diversum ab attributo Iustitiæ: sed hoc est falsum, siquidem ante intellectum est adæquatè idem cum illo.

Resp. dist. seq. prædicatum miserendi ante intellectum esset realiter virtute diversum conc. actu, nego. & ideo ante intellectum in divinis non dantur actu & formaliter prædicata contradictoria, ut *misereri non misereri, produci non produci*; sed virtute & fundamentaliter: dantur nimirum hæc formalitates, sive una simplex quidditas divinæ essentiae fundans in nostro intellectu sub statu præcisionis ejusmodi oppositas denominationes.

Obijcies secundo. Ubi realis identitas semper est vera, ibi negatio identitatis semper est falsa: sed realis identitas v. g. inter iustitiam & actum miserendi semper est vera: ergo negatio realis hujus identitatis semper est falsa: & consequenter vi distinctionis virtualis non potest prædicatum, quod affirmatur de una veritate, v. g. *misereri*, quod affirmatur de misericordia, cum veritate realiter negari de altera perfectione v. g. de *iustitia*.

Respondeo similiter distinguendo minorem: Realis actualis identitas semper est vera, conc. tam virtualis quam actualis, nego, ergo actualis realis identitas non potest negari, conc. virtualis nego consequent.

Instabis, Distinctio virtualis debet esse verificativum propositionis negativæ, quo modo illam verificaret actualis distinctio extremorum: sed ista etiam verificaret quoad negationem actualis identitatis, ergo.

Resp. Debet esse verificativum aliquo modo, quo verificaret actualis distinctio, conc. omni modo, nego, eo nimirum modo, quod sicut distinctio actualis præbet intellectui plures rationes obiectivas correspondentes utrique membro contradictionis, sic etiam distinctio virtualis in una simplici essentia cuilibet membro contradictionis offerat suam rationem obiectivam, in qua non exprimitur inclusio & identitas unius rationis cum altera, sicque tollatur contradictio ejusdem secundum idem.

Obijcies tertio. Prædicata realiter contradictoria, quæ rei actu conveniunt ante intellectum, requirunt realem actualem distinctionem; sed *communicari, non communicari, produci, non produci*, sunt ejusmodi prædicata, quæ independentè à nostro intellectu actu dantur in divinis: nam nemine cogitante est fidei veritas, quod *essentia communicetur, paternitas non communicetur: filius producat, essentia non producat*: ergo requirit realem

lem actualem distinctionem. Major constat, quia cum idem non possit actu simul esse & non esse, quæ sunt contradictoria: debet in illa inveniri aliqua saltem inæquata realis & actualis distinctio.

Resp. neg. min. nam actu a parte rei priusquam noscitur intellectus præcivo & inadæquato conceptu distinctionem format inter essentiam & personalitates, datur quidem fundamentum reale ipsius contradictionis, quod est divina essentia, quatenus continens absolutam perfectionem naturæ se communicans, & quatenus continens formam relativam paternitatis filium respiciens, eumque producus: nondum tamen datur negatio non productionis, non communicationis: hæc quippe primum superadditur ab intellectu creato nam rationem ab altera præcendente, & mutuo opponente.

15. Obijc. quartò. Distinctio virtualis realis patitur eadem vel majores difficultates, ac distinctio realis formalis Scotistarum: ergo non est idonea ad explicandas difficultates contradictoriarum propositionum. Antecedens probatur multipliciter. Nam primò. Hæc distinctio in respondendo petit principium, responderet per id quod est in controversia, & explicat unum obscurum per aliud æque obscurum. Nam questio est, quomodo de objecto præcivo simplici, v. g. de essentia & paternitate verificari possint contradictoria.

Respondetur: Ideo verificari, quia etsi objectum sit idem & simplex formaliter, est tamen distinctum & multiplex virtualiter. Si ulterius petas, cur de objecto virtualiter multiplici verificentur contradictoria?

Respondent iterum: quia formalitates virtualiter distinctæ habent capacitatem recipiendi contradictoria, ac si essent formalitates actu formaliter distinctæ, siquidem actu distinctis æquivalent. En! inquit, Maltrius, manifesta petitio principii, ideo nempe de essentia & relatione possunt dici contradictoria, quia est capax contradictoriorum, seu quia potest recipere contradictoria, quod est idem per idem dicere. Addunt aliqui: sicuti Scotus explicando formalem distinctionem ex natura rei per formalitates actu distinctas recurrunt in circulum vitiosum; sic & Thomistæ explicantes distinctionem virtuales per distinctas virtualitates.

Secundò, quia hæc distinctio virtualis habet eandem difficultatem, quam habet mysterium Trinitatis, adeoque est inutilis ad solvendas objectiones contra hoc mysterium. Nam difficultas mysterii SS. Trinitatis est, quod simplicitas divinæ essentia compatiatur realem distinctionem personarum & relationum, quæ simplicissimè cum essentia identificantur: sed hoc ipsum dicit virtualis distinctio, salvâ nimirum simplicissimâ identitate inter essentiam & relationem, *relationem produci, essentiam non produci*, & in ordine ad verificanda contradictoria essentiam divinam æquivalente formis distinctis.

Tertiò. Hæreticus non minus posset eludere mysterium Trinitatis per distinctionem virtuales, quam formalem; si nimirum diceret, inter produci, & productum debet esse distinctio actualis, vel virtualis, conc. semper actualis, nego.

16. Respondeo. Has objectiones procedere ex ma-

lo supposito, quasi nimirum distinctio virtualis sit mera capacitas recipiendi contradictoria: cum sit potius in recto eminentia divinæ actualitatis sibi simplicissimè identificantis omnem formalitatem exclusivam imperfectionis, & consequenter etiam formales effectus, ac propria munera illarum formarum, quæ ab intellectu creato uno conceptu adæquari non possunt, quod certè tam clarum est, ut à nemine vocari possit in dubium.

Unde ad 1. Resp. falsum esse in nostra Thomistica sententia (quicquid RR. de distinctione virtuali aliter loquantur) quod hæc sit ultimata ratio salvandi contradictoria, quia formalitates in DEO receptæ habent capacitatem recipiendi prædicata contradictoria: Sed ratio est: quia Divinæ actualitatis eminentia formaliter continet omnes perfectiones simpliciter simplices; ex quo sequitur, quod etiam præstet omnes illarum denominationes unitim in intellectu vidente divinam essentiam, ut in se est; divisim verò in intellectu diminutum & divisim illam cognoscente: unde prout substat ejusmodi inadæquatis conceptibus, recipere debet contradictoria; non autem prout substat intuitivæ cognitioni. Neque verum est (ut opponitur in additamento) quod distinctio virtualis dicatur à diversis virtualitatibus; sed ab eminentia perfectionis æquipollente pluribus formis distinctis.

Ad 2. quoque Resp. optimè per distinctionem virtuales (meliori quo fieri potest modo) tolli contradictionem, quæ obijcitur contra mysterium SS. Trinitatis: quia enim actus purus & ens infinitum debet sibi identificare omnem lineam entis (quod non est principium obscurum & dubium, sed etiam ab Adversariis concessum) consequenter identificat sibi formam omnem tam absolutam quam relativam; adeoque etiam propria illarum formarum: atqui proprium est omnis formæ absolute simpliciter simplicis per se non excludere aliam formam & perfectionem simpliciter simplicem æque perfectam aut perfectiorem; proprium verò formæ relativæ est, excludere à sua identitate relationem sibi terminativè & relativè oppositam: ex quo consequitur, in DEO summam esse identitatem omnium personarum in perfectionibus absolutis, esse verò distinctionem in perfectionibus relativis, in quo fundatur tota difficultas mysterii sanctissimæ Trinitatis.

Ad 3. nego seq. quia fides docet (cujus rationem extra revelationem Divinam per SS. Script. manifestam petere ineptum est & frivolum) secundam Personam non tantum fundamentaliter aut virtualiter, sed realiter & formaliter esse Filium, adeoque & primam Personam esse realiter formaliter Patrem, consequenter dari formalem realem oppositionem relativam inter ipsas: adeoque rursus Filium realiter formaliter procedere, generari, produci.

§. IV.

Corrollaria.

Inferes primò. In DEO non dari rationem actus primi virtualiter intrinsecè distincti ab actu secundo: quia videlicet actus primus in conceptu suo objectivo formaliter importat potentiam in eadem